

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI

HOTĂRÂREA nr. 189

din 20 februarie 2020

Prin Raportul nr. 19-5567/2019, Inspecția Judiciară a înaintat Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii rezultatul verificărilor efectuate cu privire la cererea de apărare a independenței profesionale, formulată de domnul Ion Domilescu, judecător la Judecătoria Arad.

Analizând cererea de apărare a reputației profesionale formulată de domnul judecător Ion Domilescu și rezultatul verificărilor cuprinse în Raportul Inspecției Judiciare nr. 19-5567/2019, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele:

La data de 02.12.2019, a fost înregistrată la Inspecția Judiciară – Direcția de Inspecție pentru judecători adresa președintelui Consiliul Superior al Magistraturii nr.2/23637/28.11.2019, referitoare la cererea formulată de domnul Ion Domilescu, judecător la Judecătoria Arad, privind apărarea independenței profesionale, cu solicitarea ca, în temeiul art.30 din Legea nr.317/2004, să se efectueze verificările necesare în raport cu aspectele expuse în cuprinsul acesteia.

Domnul judecător Ion Domilescu a susținut că domnul judecător C. C. C., președintele Tribunalului Arad, i-ar fi încălcat brutal independența profesională și a solicitat apărarea independenței profesionale în vederea asigurării liberei exercitări a activității de judecător, fără restricții, presiuni, influențe,

amenințări, directe sau indirecte, din partea persoanei cu atribuții de conducere menționate.

Domnul judecător Ion Domilescu a arătat că are o practică diferită de a celorlalți colegi de la Judecătoria Arad cu privire la interpretarea dată dispozițiilor OUG nr.51/2008.

În opinia sa, în caz de admitere a cererii de ajutor public judiciar, se impune stabilirea în sarcina statului a obligației de a avansa bugetului local prevăzut de lege, taxa judiciară de timbru de care persoana a beneficiat cu titlu de scutire sau de reducere, urmând ca la finele judecății persoana care pierde procesul sau chiar beneficiarul, care dobândește bunuri sau creanțe de 10 ori mai mari decât taxa respectivă, să restituie statului sumele avansate bugetului local. Acesta apreciază că taxa judiciară se datorează întotdeauna bugetelor locale, conform art. 40 din OUG nr.80/2013, iar mențiunile din OUG nr. 51/2008, în sensul că statul avansează sumele, ar releva clar opțiunea legiuitorului de a ajuta persoana care trebuie să plătească taxa, avansând suma respectivă bugetului local, cheltuielile de judecată regularizându-se la finele judecății, potrivit art.18, art.19 și art.502 din OUG nr.51/2008. Petentul apreciază că este lipsită de suport legal interpretarea de a exonera absolut partea de la plata taxei, de a considera taxa ca nedatorată, identic situațiilor descrise art. 29, art. 30 din OUG nr. 80/2013, străine de rațiunea acordării ajutorului public judiciar.

Domnul judecător a precizat că, în raport cu practica altor completuri de judecată din cadrul Judecătoriei Arad, a întocmit un referat în anul 2017, prin care a expus opinia sa cu privire la interpretarea dispozițiilor art. 40 din OUG nr. 80/2013 și OUG nr. 51/2008, iar acesta a fost discutat informal în cadrul unei ședințe a Secției civile a Judecătoriei Arad, interpretarea sa fiind respinsă fără o motivație scrisă, dar că la data de 15 noiembrie 2018, în lipsa sa, judecătorii Secției civile a Tribunalului Arad au dezbătut referatul, conform procesului-verbal din 15 noiembrie 2018 și au considerat că scutirea prevăzută de art. 6 lit. d) din OUG nr. 51/2008 nu presupune preluarea de către stat a obligației de a achita taxa judiciară de timbru, scutirea fiind echivalentă cu exonerarea de la plata taxei judiciare de

timbru. S-a apreciat că art. 50 din OUG nr. 51/2008 prevede că beneficiarul ajutorului public judiciar este obligat să restituie ajutorul public judiciar dacă dobândește bunuri sau drepturi de creanță a căror valoare depășește de 10 ori cuantumul ajutorului public judiciar acordat și s-a considerat că, dacă s-ar accepta opinia autorului referatului, bugetul local ar primi de două ori, cu același titlu, o sumă de bani.

Domnul judecător Ion Domilescu consideră că o asemenea abordare ar reprezenta un eșec în interpretarea normelor incidente, deoarece, dacă statul este obligat să avanseze bugetului local suma reprezentând taxa judiciară ce constituie obiectul scutirii, restituirea sumei de bani la finele judecății de către cel care pierde procesul sau dobândește bunuri ori creanțe de o anumită valoare se face către bugetul local, îndeștulat deja de plata făcută sau care urmează a fi îndeștulat, prin obligația statului de a vira suma respectivă.

În opinia domnului judecător, încheierile de admitere a ajutorului public judiciar, în care nu se menționează punerea în sarcina statului a virării către un anumit buget local a sumei de care partea a beneficiat cu titlu de ajutor public judiciar, urmate la finele judecății de dispoziția de restituire sau de plată a sumei respective către stat, ar constitui fraudă la lege, iar interpretarea defectuoasă a legii înlocuiește bugetul local, îndrituit să încaseze taxa judiciară de timbru sau suma pe care statul o avansează în urma ajutorului judiciar, cu bugetul central al statului, astfel că sume importante de bani, cuvenite bugetelor locale, ajung să îndeștuleze alt buget, contrar prevederilor exprese ale art. 40 alin. 1, 2 din OUG nr. 80/2013 și art. 8 alin. 1, alin. 2, teze finale, art. 18, art. 19, art. 22 alin. 1, alin. 2, art. 38 alin. 2 din OUG nr. 51/2008.

Petentul a mai arătat că la data de 20 noiembrie 2019, după ora 08.00, a fost anunțat de doamna [redacted] fost greșier-șef al Judecătorei Arad, că președintele Tribunalului Arad, domnul judecător [redacted] dorește să îl vadă, iar la momentul la care a solicitat lămuriri referitoare la locul întâlnirii, i s-a comunicat să meargă în biroul președintelui Tribunalului Arad.

A arătat că la cabinetul președintelui a întâlnit prim-grefierul, care, fără să-i aducă la cunoștință motivul pentru care a fost chemat, a luat legătura cu domnul președinte și l-a anunțat că poate intra, aspect care, în opinia domnului judecător relevă faptul că știa despre venirea sa.

Domnul judecător Ion Domilescu a precizat că discuțiile din biroul președintelui Tribunalului Arad au avut loc cu președintele și vicepreședintele tribunalului, care nu s-au ridicat pentru a-l saluta, președintele preferând să-i întindă mâna peste birou.

Petentul a mai susținut că președintele ar fi menționat că ar fi putut sesiza Inspekția Judiciară fără să îl anunțe, dar că a considerat că este normal să-l informeze și că ar fi trecut de la adresarea

A mai arătat că președintele tribunalului i-ar fi spus că judecătorii ar trebui să fie recunoscători că au birouri proprii și căldură, cum nu au alte instanțe, iar domnul vicepreședinte i-ar fi reproșat

În opinia domnului judecător, această abordare, adoptată de conducerea Tribunalului Arad, ar fi în contradicție cu normele care asigură apărarea independenței profesionale, cu garanțiile ce stau la baza luării deciziilor judiciare, acând în vedere că întrunirile profesionale pentru unificarea practicii judiciare se concretizează în opinii, cu caracter informal, care orientează și nu obligă judecătorii, iar singurele hotărâri ale unei autorități judiciare, obligatorii pentru desfășurarea activității de judecată decurg din decizii în interesul legii, în dezlegarea dreptului și cele de verificare a constituționalității legilor.

Domnul judecător apreciază că este vorba despre o intruziune, care, dacă ar rămâne nesancționată, ar deschide calea unor viitoare presiuni, în varii materii, din varii motive și că fiecare majoritate sau fiecare judecător, aflați într-o poziție

superioară, ar putea pretinde celorlalți judecători supunere, iar independența ar fi transformată într-o formă fără fond, dreptul și dreptatea ajungând a fi confiscate de către majoritate, ceea ce ar afecta intima convingere a judecătorului, devenind fără sens ca hotărârea să se mai pronunțe în numele legii și nu în numele majorității.

Petentul a menționat că la data de 20 noiembrie 2019 a adus la cunoștința președintelui Judecătoriei Arad, [redacted], incidentul, însă acesta nu i-a comunicat până la momentul formulării cererii de apărare a independenței ce măsuri a întreprins.

În cadrul verificărilor, finalizate la data de 20.01.2020, s-a solicitat Curții de Apel Timișoara să comunice Inspecției Judiciare următoarele: copia procesului verbal din data de 15.11.2018, întocmit de judecătorii Secției civile a Tribunalului Arad, cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor OUG nr.51/2008 și OUG nr.80/2013; referatul din anul 2017, întocmit de domnul judecător Ion Domilescu, care a fost discutat informal în cadrul unei ședințe a Secției civile a Judecătoriei Arad și copii ale hotărârilor pronunțate de domnul judecător Ion Domilescu, cu privire la „stabilirea în sarcina statutului a obligației de a avansa a bugetului local (...) taxa judiciară de timbru de care persoana a beneficiat cu titlu de scutire sau de reducere” și în care acesta ar fi exprimat puncte de vedere diferite de cele din practica majoritară a judecătorilor Secției civile a Judecătoriei Arad, iar în conformitate cu dispozițiile art. 73 alin. 4 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată și modificată și ale art.24 alin.2 din Regulamentul privind normele de efectuare a lucrărilor de inspecție aprobat prin Ordinul nr.136/2018 al Inspectorului Șef al Inspecției Judiciare, au fost solicitate domnilor judecători [redacted] președintele Tribunalului Arad și [redacted] vicepreședintele Tribunalului Arad, precum și doamnelor [redacted] est grefier-șef al Judecătoriei Arad și [redacted], prim-grefier al Tribunalului Arad, puncte de vedere scrise, în legătură cu aspectele semnalate de domnul judecător Ion Domilescu, referitoare la discuțiile purtate de aceștia cu domnul judecător la data de 20.11.2019.

La data de 20.01.2020, a fost atașată lucrarea nr. 100/2020 prin care a fost clasată sesizarea președintelui Tribunalului Arad s-a dispus următoarele:

Classification

La Judecătoria Arad, la data de 17 noiembrie 2017, a fost convocată o şedinţă în cadrul căreia s-a adoptat, cu majoritate de voturi, opinia în conformitate cu care: *scutirea de la plata taxei judiciare de timbru reprezintă un beneficiu acordat petiţionarului de a avea acces la o instanţă, acesta fiind astfel exonerat de plata taxei de timbru, aşa încât scutirea prevăzută de art.6 lit.d din OUG nr.51/2008 nu presupune preluarea de către stat a obligaţiei de a achita taxa.*

În cadrul ședinței respective, domnul judecător Domulescu Ion a prezentat, în scris, opinia dumnealui, în sensul că scutirea prevăzută de art.6 lit.d din OUG nr.51/2008 presupune preluarea de către stat a obligației de a achita taxa.

6/32

calitate de președinte al secției civile din cadrul Judecătoriei Arad, a solicitat președintelui Tribunalului Arad discutarea problemei de drept în cadrul întâlnirilor trimestriale de la nivelul tribunalului pentru unificarea practicii.

Problema de drept a fost analizată și de judecătorii de la Tribunalul Arad, care au concluzionat, cu largă majoritate, că ajutorul public judiciar acordat cu titlu de scutire de obligația de plată a taxei de timbru nu conduce la obligația Statului Român de a plăti unității administrativ-teritoriale respectivele sume.

Domnul judecător Domilescu Ion nu a fost de acord să se ralieze practicii majoritare și, prin hotărârile pronunțate, a dispus obligarea statului la plata către bugetele unităților administrativ teritoriale a sumelor de bani cu privire la care s-a acordat părților, cu titlu de ajutor public judiciar, scutire de la obligația achitării taxei de timbru, iar respectivele hotărâri au fost comunicate compartimentului economic al Tribunalului Arad spre a fi puse în executare.

Departamentul economic al Tribunalului Arad administrează contul din care sunt efectuate plățile pentru sumele acordate cu titlu de ajutor public judiciar, conform art. 22 alin. 3 din OUG 51/2008, dar, pentru că acest act normativ nu enumera printre sumele care pot fi plătite și sumele pentru care s-a dispus scutirea de la plata taxei de timbru, președintele tribunalului nu a avizat efectuarea plăților în temeiul hotărârilor judecătorești pronunțate de domnul judecător Domilescu Ion.

Hotărârile judecătorești susmenționate nu puteau fi atacate cu vreo cale de atac (deoarece obligația de plată a sumelor se referea la alte persoane decât părțile din dosar).

În condițiile în care domnul Domilescu Ion este singurul judecător din cadrul Judecătoriei Arad care are această practică, conducerea Tribunalului Arad a fost sesizată de către domnul judecător Ion Domilescu. Anterior înaintării sesizării, președintele și vicepreședintele Tribunalului Arad au considerat că este colegial să-l informeze pe domnul judecător Ion Domilescu cu privire la demersul ce se va întreprinde, sens în care acesta a fost invitat în biroul domnului președinte Ștefan Ștefan.

În data de 20.11.2019, doamna [Nume] prim-grefier al Tribunalului Arad, la solicitarea domnului președinte, a contactat telefonic pe grefierul șef al

Judecătoriei Arad, solicitându-i să comunice domnului judecător Ion Domilescu să meargă la Tribunalul Arad, unde era așteptat în biroul președintelui.

Apelul a fost preluat de doamna [redacted] fost grefier-șef al Judecătoriei Arad, în condițiile în care grefierul șef al Judecătoriei Arad nu era în birou în acel moment. Prim-grefierul Tribunalului Arad a solicitat să i se comunice telefonic răspunsul domnului judecător.

Doamna grefier [redacted] a mers în biroul domnului judecător Domilescu și i-a comunicat solicitarea președintelui tribunalului.

Din relațiile furnizate de doamna grefier [redacted] a reieșit că domnul judecător a întrebat de ce nu a venit președintele tribunalului în biroul său, dacă dorea să discute, și a cerut detalii despre motivul pentru care este chemat. Doamna grefier i-a comunicat domnului judecător faptul că nu cunoaște motivul, că este doar un mesager, dar că, dacă dorește să îi transmită președintelui tribunalului să vină în biroul domnului judecător, va comunica acest răspuns.

Doamna grefier a precizat că trebuia să comunice un răspuns prim grefierului și că, în acest context, a afirmat că [redacted]

Domnul judecător Ion Domilescu i-a spus doamnei grefier că o să meargă la tribunal, aceasta comunicând răspunsul personal domnului [redacted] președintele Tribunalului Arad.

Ulterior, domnul judecător Ion Domilescu s-a prezentat la Tribunalul Arad, unde a fost întâmpinat de doamna prim-grefier, care l-a anunțat pe președinte că domnul judecător a sosit și l-a invitat să intre, deoarece era așteptat.

Președintele și vicepreședintele tribunalului i-au adus la cunoștință domnului judecător că a fost întocmită o sesizare către Inspekția Judiciară în ceea ce-l privește și i s-a arătat actul de sesizare deja redactat.

Domnul judecător Ion Domilescu a prezentat argumentele juridice pentru a susține justetea soluțiilor pronunțate de dânsul, președintele și vicepreședintele i-au prezentat contraargumente, spunându-i că au studiat referatul în care și-a expus punctul de vedere și că, la fel ca restul colegilor, nu împărtășesc opinia acestuia, sugerându-i să mai reflecteze.

Sesizarea formulată de domnul , președintele Tribunalului Arad, a fost înregistrată la Direcția de Inspecție pentru judecatori, la data de 02.12.2019.

În cuprinsul sesizării s-a arătat că domnul judecător Ion Domilescu a dezvoltat o practică singulară cu privire la punerea în sarcina Statului Român a sumelor de bani cu privire la care se acordă ajutor public judiciar sub forma scutirii de la obligația achitării taxelor de timbru, astfel că, prin hotărârile pe care le pronunță, judecătorul dispune virarea de la bugetul consolidat al statului către bugetul unităților administrativ teritoriale, a sumelor de bani cu privire la care partea ce domiciliază în respectiva unitate administrativ teritorială a beneficiat de ajutor public judiciar. În opinia președintelui Tribunalului Arad aceste decizii nu au niciun fundament legal, practica judecătorului fiind constant singulară în cadrul dezbaterilor acestei teme cu colectivele de judecatori, precum și în raport cu practica altor instanțe din țară.

Au fost prezentate în acest sens:

- încheierea civilă pronunțată în data de 21.11.2019 de domnul judecător Ion Domilescu în dosarul prin care s-a admis în parte cererea formulată de petenta G.M., s-a redus obligația de plată a taxei judiciare de timbru în cuantum de , datorată de petentă bugetului local al Municipiului Arad, la cuantumul de lei, s-a pus în sarcina Statului Român plata taxei judiciare de timbru în cuantum de lei, s-a dispus eșalonarea plății taxei judiciare de timbru în cuantum de datorată de petentă, pe durata a 20 de luni de zile, stabilindu-se în sarcina petentei plata lunară a sumei de contul bugetului local al municipiului Arad, până în data de 25 a fiecărei luni, prima plată urmând a fi efectuată în octombrie 2019, și s-a respins în rest cererea.

- încheierea civilă pronunțată în data de domnul judecător Ion Domilescu în dosarul nr. , prin care s-a admis cererea formulată de petenta P.A, s-a dispus scutirea acesteia de la plata taxei judiciare de timbru în cuantum de lei, datorată bugetului local al orașului Nădlac, și s-a pus în

sarcina Statului Român plata sumei de lei, în contul bugetului local al oraşului Nădlac.

- încheierea civilă pronunţată în data de de domnul judecător Ion Domilescu în dosarul nr., prin care s-a admis cererea formulată de petentul I.I., s-a dispus scutirea acestuia de plata taxei judiciare de timbru în cuantum de, datorată bugetului local al comunei Traian, judeţul Brăila, şi s-a pus în sarcina Statului Român plata sumei de în contul bugetului local al comunei Traian, judeţul Brăila.

- încheierea civilă pronunţată în data de de domnul judecător Ion Domilescu în dosarul nr.1, prin care s-a admis cererea formulată de petenta S.R., s-a dispus scutirea acesteia de la plata taxei judiciare de timbru în cuantum de, datorată bugetului local al Municipiului Arad, şi s-a pus în sarcina Statului Român plata sumei de : în contul bugetului local al municipiului Arad.

- încheierea civilă pronunţată în data de de domnul judecător Ion Domilescu în dosarul nr., prin care s-a admis cererea formulată de petentul G. V., s-a dispus scutirea acestuia de la plata taxei judiciare de timbru în cuantum de i, datorată bugetului local al comunei Secusigiu, judeţul Arad, şi s-a pus în sarcina Statului Român plata sumei de în contul bugetului local al comunei Secusigiu, judeţul Arad.

- încheierea civilă pronunţată în data de de domnul judecător Ion Domilescu în dosarul nr., prin care s-a admis cererea formulată de petenta G.M., s-a dispus reducerea obligaţiei de plată a taxei judiciare de timbru în cuantum de datorată de petentă bugetului local al Municipiului Arad, la cuantumul de s-a pus în sarcina Statului Român plata taxei judiciare de timbru în cuantum de în contul bugetului local al Municipiului Arad, s-a eşalonat plata taxei judiciare de timbru în cuantum lei, datorată de petentă pe durata a 20 de luni de zile şi s-a respins în rest cererea.

- încheierea civilă pronunţată în data de de domnul judecător Ion Domilescu în dosarul nr.: prin care s-a admis cererea formulată

de petenta D.D., s-a redus obligația de plată a taxei judiciare de timbru în cuantum de _____ ei datorată de petentă bugetului local al Municipiului Arad la cuantumul de _____ s-a pus în sarcina Statului Român plata taxei judiciare de timbru în cuantum de _____ ei în contul bugetului local al municipiului Arad și s-a eșalonat plata taxei judiciare de timbru în cuantum de _____ datorată de petentă, pe durata a 10 de luni de zile.

- încheierea civilă pronunțată în data de _____, domnul judecător Ion Domilescu în dosarul _____, prin care s-a admis în parte cererea formulată de petentul P.D.N., s-a redus obligația de plată a taxei judiciare de timbru în cuantum de _____ ei, datorată de petent bugetului local al orașului Pecica, la cuantumul de _____ s-a pus în sarcina Statului Român plata taxei judiciare de timbru în cuantum de _____ i contul bugetului local al orașului Pecica, s-a eșalonat plata taxei judiciare de timbru în cuantum de _____ i, datorată de petent, pe durata a 20 de luni de zile și s-a respins în rest cererea.

- încheierea civilă _____ pronunțată în data de _____ e domnul judecător Ion Domilescu în dosarul nr. _____, prin care s-a admis în parte cererea formulată de petentul T.A., s-a dispus scutirea acestuia de la plata taxei judiciare de timbru în cuantum de _____ datorată bugetului local al Municipiului Arad, s-a pus în sarcina Statului Român plata sumei de _____ ei datorată bugetului local al municipiului Arad și s-a respins în rest, ca prematur formulată, cererea petentului.

Prin rezoluția nr _____ Inspecției Judiciare, dată în lucrarea nr.19-5568 s-a dispus clasarea sesizării formulată de domnul _____ președintele Tribunalului Arad, sub aspectul a _____

_____ față de domnul judecător Domilescu Ion, din cadrul Judecătoriei Arad.

În cuprinsul rezoluției s-a reținut că, la nivelul Judecătoriei Arad, doar domnul judecător Ion Domilescu a dispus punerea în sarcina statului a plății sumei pentru care s-a acordat scutire de la plata taxei de timbru, datorată bugetului local, opinia majoritară fiind în sensul că scutirea de la plata taxei judiciare de timbru

reprezintă un beneficiu acordat petiționarului de a avea acces la o instanță, acesta fiind astfel exonerat de plata taxei de timbru, iar scutirea prevăzută de art.6 lit. d din OUG nr. 51/2008 nu presupune preluarea de către Stat a obligației de a achita taxa.

Opinia majoritară, adoptată în ședința Secției Civile a Judecătoriei Arad din data de 17.11.2017, a fost comunicată de președintele secției, președintelui Tribunalului Arad, cu solicitarea de a se exprima un punct de vedere unitar referitor la problema de drept semnalată.

În ședința judecătorilor Secției I civile a Tribunalului Arad din data de 15.11.2018, s-a pus în discuție tema prezentată de domnul judecător Domilescu Ion la nivelul Secției Civile a Judecătoriei Arad, domnului judecător fiindu-i înmănată o copie a procesului verbal al ședinței la data de 11.01.2019.

De asemenea, în cuprinsul rezoluției s-a arătat că nu sunt îndeplinite condițiile pentru a se reține faptul că domnul judecător Ion Domilescu ar fi exercitat funcția cu rea-credință ori gravă neglijență și că circumstanțele cauzei relevă lipsa indiciilor în sensul că judecătorul vizat s-ar fi pronunțat cu intenția de a încălca legea, pentru a decide astfel în mod intenționat, din motive străine de cauză, în favoarea sau în defavoarea uneia dintre părți și nu se poate reține că în situația descrisă ar fi vorba de o eroare evidentă, căreia să îi lipsească chiar și cea mai slabă justificare, raționamentul expus în hotărârile pronunțate în dosarele expuse în precedent, excluzând această ipoteză.

S-a reținut că modul în care judecătorii interpretează și aplică legea într-o cauză dată nu este susceptibil de sancțiune disciplinară decât în măsura în care aceștia încalcă cu știință normele de drept material ori procesual, urmărind sau acceptând vătămarea unei persoane sau atunci când nesocotesc din culpă, în mod grav, neîndoielnic și nescuzabil, normele de drept material ori procesual.

Rezoluția a fost comunicată petentului și judecătorului vizat la data de 20.01.2010.

În urma verificărilor prealabile efectuate în limitele de competență ale Inspecției Judiciare, s-a constatat că discuțiile dintre președintele tribunalului și domnul judecător Ion Domilescu, în încercarea de unificare a practicii, și formularea

unei sesizări la Inspekția Judiciară de către conducerea tribunalului, cu privire la activitatea domnului judecător, nu sunt de natură să aducă atingere independenței profesionale a acestuia.

Secția pentru judecatori reține că împotriva constatărilor din Raportul suspus analizei a formulat obiecțiuni domnul judecător Ion Domilescu.

Domnul judecător a susținut că:

- raportul nu conține explicația președintelui Judecătoriei Arad, persoană informată imediat despre incidentul profesional, în sensul verificării informației primite de la el, întocmai precum a descris-o, și cu privire la măsurile pe care le-a întreprins în sprijinul său;

- probatoriul se limitează la informații scrise, fără a se fi examinat oportunitatea deplasării inspectorului judiciar pentru ascultarea nemijlocită a persoanelor implicate;

- nu au fost valorificate prezumțiile, pentru a se reține că sesizarea președintelui tribunalului a fost redactată în 18, 19 noiembrie 2019 și transmisă în data de 27 noiembrie 2019, ceea ce dovedește faptul că sesizarea s-ar fi făcut în condițiile în care domnul judecător nu ar fi comunicat că își modifică practica și, astfel ar fi dovedită condiționarea;

- nu ar fi corelată soluția clasării sesizării președintelui tribunalului împotriva sa, cu starea de fapt reținută;

- în raport nu se menționează dacă, la data incidentului sesizat, avea în curs de soluționare cauze având ca obiect acordarea ajutorului public judiciar sub forma scutirii sau a reducerii plății taxei judiciare de timbru.

Domnul judecător a criticat interpretarea dată de Inspekția Judiciară situației de fapt, aprecierile și concluziile formulate de inspectorul judiciar.

Inspekția Judiciară a arătat că obiecțiunile sunt neîntemeiate, pentru următoarele considerente:

Inspectorul nu a solicitat un punct de vedere președintelui Judecătoriei Arad, în cadrul verificărilor efectuate, pentru a se stabili ce măsuri a adoptat după ce domnul judecător i-ar fi adus la cunoștință discuțiile purtate cu președintele și

vicepreședintele Tribunalului Arad, deoarece persoana menționată nu a fost prezentă la discuțiile ce au avut loc în data de 20.11.2019 la sediul Tribunalului Arad, nefiind concludentă o astfel de probă. Faptul că domnul judecător Ion Domilescu a pretins că președintele Judecătoriei Arad nu ar fi întreprins vreun demers în sprijinul acestuia, după ce i-a comunicat detaliile întâlnirii și discuțiile pe care le-a avut cu persoanele din conducerea Tribunalului Arad în legătură cu practica în materia ajutorului public judiciar, este irelevant în procedura de față, care trebuie să stabilească ce discuții au avut loc în data de 20.11.2019 în biroul președintelui Tribunalului Arad între domnul judecător Ion Domilescu, președintele și vicepreședintele Tribunalului Arad și dacă aceste discuții și contextul în care s-au desfășurat sunt de natură să afecteze independența profesională a judecătorului.

În consecință, verificările au fost circumscrise faptelor și împrejurărilor descrise în sesizare, în raport de care s-a susținut că a fost afectată independența profesională a judecătorului.

În ceea ce privește probatoriul administrat și modalitatea concretă în care au fost administrate probele, față de aspectele invocate de domnul judecător în obiecțiile formulate, s-a menționat că verificările directe se efectuează numai în eventualitatea în care inspectorul apreciază că acestea sunt necesare, conform art. 98 alin.3 din Regulamentul privind normele de efectuare a lucrărilor de inspecție, aprobat prin Ordinul nr.136/2018 al inspectorului șef al Inspecției Judiciare, dar, în cazul de față, verificările au fost efectuate conform art.21,22 și 24 din Regulamentul sus menționat, în sensul că s-a solicitat Curții de Apel Timișoara să comunice Inspecției Judiciare următoarele: copia procesului verbal din data de 15.11.2018 întocmit de judecătorii Secției civile a Tribunalului Arad cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor OUG nr.51/2008 și OUG nr.80/2013, referatul din anul 2017 întocmit de domnul judecător Ion Domilescu ce a fost discutat informal în cadrul unei ședințe a Secției civile a Judecătoriei Arad și copii ale hotărârilor pronunțate de domnul judecător Ion Domilescu, cu privire la „stabilirea în sarcina statului a obligației de a avansa a bugetului local (...) taxa

judiciară de timbru de care persoana a beneficiat cu titlu de scutire sau de reducere” și în care acesta ar fi exprimat puncte de vedere diferite de cele din practica majoritară a judecătorilor Secției civile a Judecătoriei Arad. De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 73 alin. 4 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare și cu Regulamentul privind normele de efectuare a lucrărilor de de inspecție, aprobat prin Ordinul nr.136/2018 al Inspectorului Șef al Inspecției Judiciare, au fost solicitate domnilor judecători [redacted], președintele Tribunalului Arad, și [redacted], vicepreședintele Tribunalului Arad, precum și doamnelor [redacted] fost grefier-șef al Judecătoriei Arad și [redacted] prim-grefier al Tribunalului Arad, puncte de vedere scrise, în legătură cu aspectele semnalate de domnul judecător Ion Domilescu, referitoare la discuțiile purtate de aceștia cu domnul judecător la data de 20.11.2019.

Înscrisurile și punctele de vedere solicitate au fost comunicate inspectorului, astfel că, apreciind că sunt lămurite toate aspectele invocate, s-a considerat că nu se impune efectuarea unor verificări directe.

S-a precizat că domnul judecător nu contestă situația de fapt reținută în baza aspectelor relatate în cuprinsul punctelor de vedere date de domnii judecători [redacted] președintele Tribunalului Arad și [redacted] vicepreședintele Tribunalului Arad, precum și de doamnele Dalila Vornicu, fost grefier-șef al Judecătoriei Arad și [redacted] prim-grefier al Tribunalului Arad, ci doar prezintă opinia sa, conform căreia ar fi trebuit ascultate direct persoanele implicate.

Domnului judecător i s-a solicitat, la data de 05.12.2019, prin adresă comunicată prin intermediul poștei electronice, să comunice ce probe solicită în susținerea cererii sale, iar în aceeași zi, tot prin intermediul poștei electronice, domnul judecător Ion Domilescu a menționat că nu solicită probe, arătând că „dată fiind conjunctura faptelor, priceperea inspectorilor în ascultarea persoanelor menționate, unită cu puterea prezumțiilor pot releva adevărul”. Domnul judecător

Ion Domilescu a transmis la Inspecția Judiciară, la data de 09.12.2019 două hotărâri pronunțate de Judecătoria Vișeu de Sus, în cadrul cărora erau soluții similare cu cele pronunțate de acesta în materia ajutorului public judiciar, fără a indica alte probe.

Se observă așadar că domnul judecător nu a invocat faptul că ar avea în curs de soluționare cereri de ajutor public judiciar, nici în cererea de apărare a independenței, nici la momentul la care i s-a solicitat să indice probele pe care dorește să le folosească și nici în cuprinsul obiecțiunilor formulate, astfel că, nefiind relevantă o astfel de situație, ea nu a făcut obiectul verificărilor.

Domnul judecător a prezentat acest aspect în obiecțiile formulate doar ca o situație ipotetică, dar neinvocând date concrete în acest sens, nu s-a impus efectuarea unor astfel de verificări.

Contrar opiniei domnului judecător, Inspecția consideră că nu era necesară efectuarea altor verificări decât cele care au fost făcute, inspectorul judiciar administrând toate probele necesare pentru a lămuri aspectele de fapt invocate în cuprinsul cererii de apărare a independenței profesionale.

Presupusele prezumții care s-ar fi desprins din faptul că sesizarea adresată Inspecției Judiciare a fost transmisă după 7 zile de la data la care i-a fost prezentată la sediul Tribunalului Arad, nu au puterea de a naște concluzia avansată de domnul judecător, respectiv că nu s-ar fi transmis sesizarea dacă domnul judecător ar fi menționat că este de acord să își schimbe practica și să se conformeze opiniei majoritare.

Domnul judecător nu a comunicat conducerii tribunalului refuzul său de a se ralia practicii majoritare după discuția relatată, în intervalul cuprins între 20 noiembrie 2019, data întâlnirii de la sediul Tribunalului Arad și 27 noiembrie 2019, data la care a fost comunicată sesizarea către Inspecția Judiciară, astfel că nu se poate reține că s-ar fi încercat astfel intimidarea acestuia. Sesizarea a fost transmisă Inspecției independent de poziția adoptată de domnul judecător în urma promisiunii de a reflecta la cele discutate cu președintele și vicepreședintele

Tribunalului Arad, domnul judecător menționând expres că nu a comunicat un răspuns acestora, ulterior acelei întâlniri.

De altfel, nu a rezultat din probele administrate că i s-ar fi spus că are un termen în care să reflecteze și că lipsa unui răspuns ar echivala cu un refuz din partea acestuia, ceea ce ar conduce la transmiterea sesizării, acestea fiind simple speculații ale domnului judecător.

S-a menționat că celelalte aspecte invocate în cuprinsul obiecțiunilor reprezintă propriul punct de vedere al judecătorului și propriile aprecieri ale acestuia cu privire la situația de fapt, acesta fiind nemulțumit de conținutul raportului întocmit de inspectorul judiciar.

Întrucât în raportul întocmit au fost expuse argumentele în baza cărora s-a apreciat că discuțiile din data de 20.11.2019, purtate între domnii judecători , președintele Tribunalului Arad, L. , vicepreședintele Tribunalului Arad și domnul judecător precum și formularea unei sesizări de către președintele Tribunalului Arad la Inspecția Judiciară, cu privire la activitatea domnului judecător Ion Domilescu, nu pot fi apreciate ca o formă de presiune, influență sau amenințare directă sau indirectă, acestea fiind formulate în exercitarea atribuțiilor legale ale președintelui tribunalului și că acestea nu ar fi de natură să-l intimideze sau să-l influențeze pe domnul judecător în deciziile pronunțate, Inspecția Judiciară a concluzionat că aspectele învederate în obiecțiile formulate, nu necesită reanalizarea acestora.

Relativ la obiecțiunile formulate, Secția pentru judecători constată că modalitatea în care Inspecția Judiciară a analizat cererea de apărare a independenței profesionale formulată de domnul judecător Ion Domilescu, nu cotravine dispozițiilor legale în materie, cererea vizând, în esență, anumite conduite imputate conducerii Tribunalului Arad.

De asemenea, în condițiile în care raportul întocmit cuprinde argumentarea soluției propuse Secției pentru judecători, fiind astfel respectate dispozițiile art. 99 alin. 2 din Regulamentul privind efectuarea lucrărilor de inspecție, aprobat prin Ordinul Inspectorului Șef nr. 136/2018, sunt nefondate obiecțiunile vizând

interpretarea dată de Inspekția Judiciară situației de fapt, aprecierile și concluziile formulate de inspectorul judiciar.

Referitor la atingerea independenței profesionale a domnului judecător Ion Domilescu, Secția pentru judecători va avea în vedere, în principal, cadrul legal care definește independența profesională.

Potrivit dispozițiilor art. 1 alin. 1 din Legea nr. 317/2004 privind organizarea Consiliului Superior al Magistraturii republicată, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției, iar potrivit dispozițiilor art. 133 alin. (1) din Constituția României, Consiliul Superior al Magistraturii apără corpul magistraților împotriva actelor de natură să aducă atingere independenței, imparțialității sau reputației profesionale a acestora.

De asemenea, potrivit art.30 alin.(1) din același act normativ, „Secțiile corespunzătoare ale Consiliului Superior al Magistraturii au dreptul, respectiv obligația corelativă de a se sesiza din oficiu pentru a apăra judecătorii și procurorii împotriva oricărui act de imixtiune în activitatea profesională sau în legătură cu aceasta, care ar putea afecta independența sau imparțialitatea judecătorilor, respectiv imparțialitatea sau independența procurorilor în dispunerea soluțiilor, în conformitate cu Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și împotriva oricărui act care ar crea suspiciuni cu privire la acestea. De asemenea, secțiile Consiliului Superior al Magistraturii apără reputația profesională a judecătorilor și procurorilor.”

Totodată, potrivit art. 75 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii are dreptul, respectiv obligația ca, la cerere sau din oficiu: să apere judecătorii împotriva oricărui act de imixtiune în activitatea profesională sau în legătură cu aceasta, care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea, precum și împotriva oricărui act care ar crea suspiciuni cu privire la acestea; să apere reputația profesională a judecătorilor.

Pentru a stabili măsura în care discuțiile dintre președintele instanței și un judecător, în încercarea de unificare a practicii și formularea unei sesizări la Inspekția Judiciară de către conducerea instanței, cu privire la activitatea unui judecător, sunt de natură să aducă atingere independenței profesionale, se impune și o analiză cu privire la conținutul noțiunilor independență profesională, dar și a normelor ce vizează unificarea practicii judiciare și a celor ce reglementează atribuțiile președinților instanțelor.

Independența magistratului este o valoare ce trebuie apărută, însă, în egală măsură, este un standard profesional ce trebuie atins, o competență ce trebuie dezvoltată, împreună cu alte competențe, constituind o obligație a magistratului și stând la baza luării unei decizii imparțiale și corecte de către acesta.

Potrivit art.124 alin. (3) din Constituție „Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii“.

Legiuitorul constituant a consacrat independența judecătorului pentru a-l apăra pe acesta de influența autorităților politice și, în special, a puterii executive; această garanție nu poate fi însă interpretată ca fiind de natură să determine lipsa responsabilității judecătorului.

Legea fundamentală nu conferă numai prerogative – care, în textul menționat, se circumscriu conceptului de „independență“ –, ci stabilește și limite pentru exercitarea acestora – care, în acest caz, se circumscriu sintagmei „se supun numai legii“.

Instituționalizarea unor forme de răspundere a judecătorilor dă expresie acestor limite, în concordanță cu exigențele principiului separației și echilibrului puterilor în stat, consacrat de art. 1 alin. (4) din Constituție.

Una dintre formele răspunderii juridice, personale și directe a judecătorului este răspunderea disciplinară, care derivă din obligația de fidelitate a acestuia față de rolul și funcția sa, precum și din exigența pe care trebuie să o dovedească în îndeplinirea obligațiilor față de justițiabili și față de stat.

Dispozițiile art.124 din Constituție cu denumirea marginală „Înfăptuirea justiției“ sunt precedate de cele potrivit cărora „Justiția se înfăptuiește în numele

legii. Justiția este unică, imparțială și egală pentru toți“. Rezultă că independența judecătorilor, atât din punct de vedere funcțional (în raporturile cu reprezentanții puterii legislative și executive), cât și personal (respectiv al statutului care trebuie să i se acorde judecătorului prin lege), reprezintă o garanție destinată înfăptuirii unei justiții independente, imparțiale și egale, în numele legii.

Întrucât justiția privește persoane, toate garanțiile de ordin constituțional sau infraconstituțional care se referă la înfăptuirea sa, servesc, în ultimă instanță, realizării drepturilor și libertăților acestora.

Potrivit art. 10 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, „Orice persoană are dreptul, în deplină egalitate, să fie audiată în mod echitabil și public de un tribunal independent și imparțial, care va hotărî fie asupra drepturilor și obligațiilor sale, fie asupra temeiniciei oricărei acușări în materie penală îndreptată împotriva sa“.

De asemenea, potrivit art. 14 pct. 1 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, „[...] Orice persoană are dreptul ca litigiul în care se află să fie examinat în mod echitabil și public de către un tribunal competent, independent și imparțial, stabilit prin lege [...]“.

Potrivit art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor și a libertăților fundamentale, „Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege [...]“.

Având în vedere dispozițiile constituționale și pe cele din documentele internaționale citate, independența judecătorilor – indiferent de aspectele sub care aceasta poate fi abordată – nu este reglementată ca un scop în sine și, cu atât mai puțin, un privilegiu al acestora, ci, slujind înfăptuirii justiției, reprezintă o garanție oferită cetățenilor, care trebuie să aibă certitudinea că magistrații sunt independenți de reprezentanții puterii legislative și executive și că, indiferent de statutul lor special, se supun legii, inclusiv normelor care consacră răspunderea disciplinară, pentru a-și exercita puterile conferite cu responsabilitate.

Această concluzie este, de altfel, exprimată și în documente internaționale care constituie un cadru de referință în analiza noțiunii de independență a judecătorilor.

În acest sens, în Declarația privind etica judiciară, adoptată de Adunarea Generală a Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare, în cadrul întâlnirii de la Londra, 2–4 iunie 2010, se reține că independența nu este un privilegiu acordat în beneficiul judecătorului; „independența este dreptul fiecărui cetățean într-o societate democratică de a beneficia de o justiție care este (și este percepută ca fiind) independentă de puterea legislativă și executivă și care ocrotește libertățile și drepturile cetățenilor într-un stat de drept“.

Potrivit aceleiași declarații, „depinde de fiecare judecător să respecte și să lucreze în scopul menținerii independenței justiției, atât în ceea ce privește aspectul individual, cât și instituțional“.

De asemenea, în preambulul documentului, intitulat „Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară“ (Proiectul de la Bangalore al Codului de conduită judiciară – 2001, adoptat de Grupul judiciar de întărire a integrității magistraților, astfel cum a fost revăzut la masa rotundă a președinților de tribunal, care a avut loc la Palatul Păcii din Haga, 25–26 noiembrie 2002), se precizează că principiile pe care acest act le consacră sunt menite să stabilească standarde pentru conduita etică a judecătorilor, care „pornesc de la premisa că judecătorii sunt responsabili de conduita lor în fața unor instituții anume create pentru a asigura respectarea normelor judiciare, instituții ce sunt ele însele independente și imparțiale“.

Principiul constituțional al independenței judecătorilor implică, în mod necesar, un alt principiu, cel al responsabilității.

În acest sens, art. 2 alin. 3 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare,, dispune că „judecătorii sunt independenți, se supun numai legii și trebuie să fie imparțiali.“

Art. 4 din același act normativ stabilește că „judecătorii și procurorii sunt obligați ca, prin întreaga lor activitate, să asigure supremația legii, să respecte drepturile și libertățile persoanelor, precum și egalitatea lor în fața legii și să asigure un tratament juridic nediscriminatoriu tuturor participanților la procedurile judiciare, indiferent de calitatea acestora, să respecte Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor și să participe la formarea profesională continuă”.

De asemenea, prin art. 3 alin. (2) din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, este instituită îndatorirea acestora de a-și exercita funcția cu obiectivitate și imparțialitate, având ca unic temei legea, fără a da curs presiunilor și influențelor de orice natură.

Ca un corolar al acestor prevederi legale, art. 9 alin. (1) din același cod arată că judecătorii și procurorii trebuie să fie imparțiali în îndeplinirea atribuțiilor profesionale, fiind obligați să decidă în mod obiectiv, liberi de orice influențe.

Prin raportare la dispozițiile legale anterior enunțate, independența desemnează capacitatea magistratului de a decide măsuri, conform legii, fără nicio intervenție sau influență externă, capacitatea de a conștientiza factorii externi ce influențează sau creează aparența unei influențe, precum și capacitatea de a respinge factorii de natură externă ce influențează sau creează aparența unei influențe.

Independența judecătorului nu constituie și nu poate fi interpretată ca o putere discreționară a acestuia sau ca o piedică în calea angajării răspunderii sale în condițiile legii, indiferent că este vorba despre răspundere penală, civilă sau disciplinară.

Principiul independenței judecătorilor nu exclude intervenția instanțelor de control judiciar pe calea exercitării căilor de atac împotriva hotărârilor judecătorești, și nici pronunțarea de către instanța supremă a unor decizii menite să unifice diferențele de interpretare și aplicare a aceluiași text de lege, scopul legiuitorului fiind acela de stabilire a unei practici unitare, atunci când se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești irevocabile.

Astfel, independența este, înainte de orice, o stare de spirit și un atribut individual care trebuie apărut, în primul rând, de către judecătorul însuși, care este astfel, prezumat de lege, ca fiind cel dintâi garant al independenței și imparțialității sale.

Totodată, independența nu este un privilegiu în interesul propriu al judecătorului, ci este garantată și protejată în interesul statului de drept și al celor pentru care se înfăptuiește justiția ca serviciu public.

Independența judecătorilor nu este o prerogativă sau un privilegiu în propriul lor interes, ci în interesul statului de drept și al celor care caută și doresc înfăptuirea justiției.

Din perspectiva judecătorului, independența este un drept, dar și o obligație a acestuia, de a lua decizii în baza legii aplicate la situația de fapt stabilită pe baza probelor administrate în cauză, fără a fi supus niciunei presiuni sau influențe, atât din afară, cât și din interiorul sistemului judiciar. Astfel, soluția pronunțată într-un dosar trebuie să fie rezultatul aprecierii probatoriului administrat, al interpretării și aplicării dispozițiilor legale la situația de fapt stabilită, potrivit propriei conștiințe a judecătorului care realizează acest proces.

În exercitarea acestui drept, judecătorul are posibilitatea ca, în cazul în care consideră că această garanție este încălcată și situația concretă o cere, să solicite Consiliului Superior al Magistraturii, în temeiul art. 75 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 30 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, apărarea sa împotriva oricărui act care i-ar putea afecta independența sau imparțialitatea ori ar crea suspiciuni cu privire la acestea.

Independența garantată la nivel constituțional nu presupune însă, posibilitatea judecătorilor de a ignora regulile și măsurile instituite pentru organizarea și buna funcționare a instanțelor din care fac parte și nici că pot dispune măsuri după bunul plac, ignorând principiile fundamentale sau drepturile cetățenilor.

Într-un stat guvernat de supremația legii, cetățenii se așteaptă în mod justificat să fie tratați în mod egal și să se poată baza pe hotărâri pronunțate anterior în cauze comparabile, astfel încât să poată anticipa efectele juridice ale actelor sau omisiunilor lor.

Pentru respectarea principiul egalității în fața legii, necesitatea unificării practicii este esențială, iar existența unor hotărâri judecătorești contradictorii poate crea o stare de insecuritate juridică, care poate conduce la scăderea încrederii publicului în sistemul judiciar, componentă esențială a unui stat de drept.

Conform interpretării reținute de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, dreptul la un proces echitabil, consacrat de art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului, este legat și de exigența unei aplicări unitare a legii, iar pronunțarea unor hotărâri contradictorii poate să aducă atingere exigenței de proces echitabil, consacrată de art. 6 alin. 1 din Convenția europeană a drepturilor omului.

Din analiza normelor legale și a principiilor prezentate se desprinde concluzia că judecătorul trebuie să fie independent să adopte măsuri în baza legii aplicate la situația de fapt, stabilite pe baza probelor administrate în cauză, fără a fi supus niciunei presiuni sau influențe, atât din afară, cât și din interiorul sistemului judiciar, iar soluția pronunțată într-un dosar trebuie să fie rezultatul interpretării și aplicării dispozițiilor legale la situația de fapt stabilită, potrivit propriei conștiințe a judecătorului care realizează acest proces, acesta având în același timp obligația de a respecta dreptul cetățenilor la un proces echitabil, dar și principiul securității juridice.

Crearea unei practici unitare și aplicarea legii în mod predictibil contribuie la încrederea publicului în instanțe și permite îmbunătățirea percepției publice cu privire la echitate și justiție.

Pentru crearea unei jurisprudențe coerente au fost elaborate mecanisme formale, semi-formale și informale.

Astfel, prin Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.1375/2015, au fost constituite o serie de mecanisme semi-formale, care constau în organizarea unor

întâlniri lunare ale judecătorilor, în care se discută problemele de drept care au condus la pronunțarea unor soluții diferite sau probleme de drept de mare noutate, care ar putea genera practică neunitară.

Normele regulamentare stabilesc obligația pentru președintele de secție sau, după caz, vicepreședintele instanței ori judecătorul delegat cu organizarea studiului profesional al judecătorilor, de a urmări ca în cadrul întâlnirilor periodice să fie analizată practica instanțelor de control judiciar și să organizeze discutarea, în colective de judecători, a noilor reglementări și a modului de interpretare a acestora.

Conform acestor reglementări, problemele de drept care au condus la pronunțarea unor soluții diferite sunt analizate, în prealabil, de către președintele secției sau, după caz, de vicepreședintele instanței ori de judecătorul delegat, care prezintă un studiu asupra acestora, cu referire și la practica judiciară a altor instanțe, studiu ce se supune dezbaterii judecătorilor. Opiniile judecătorilor asupra problemelor de drept dezbătute se consemnează într-o minută după modelul stabilit pentru minuta întâlnirilor trimestriale, care va fi analizată în cadrul acestor întâlniri organizate la nivelul curții de apel.

Vicepreședintele curții de apel și vicepreședintele tribunalului răspund de organizarea întâlnirilor trimestriale ale judecătorilor din cadrul curții, a tribunalului și al instanțelor din circumscripția acestora, pentru dezbaterile problemelor de drept care au generat o practică neunitară, de asigurarea cunoașterii și valorificării practicii instanțelor de control judiciar, a deciziilor Curții Constituționale, a jurisprudenței europene, precum și a hotărârilor obligatorii ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, organizează informarea judecătorilor cu privire la actele normative nou-apărute, organizează studiul profesional al judecătorilor, urmărește realizarea acestuia și coordonează activitatea de unificare a practicii judiciare.

La nivelul instanțelor se apelează și la o serie de mecanisme informale, precum consultările dintre judecători, cu scopul de a obține un consens cu privire la mai multe chestiuni de drept procedural sau de drept pozitiv, atunci când există divergențe în jurisprudență.

De asemenea, formarea continuă în drept și în materie judiciară este extrem de importantă pentru uniformitatea și predictibilitatea jurisprudenței.

Aceste mecanisme semi-formale sau informale urmăresc să promoveze o aplicare uniformă a legii, însă concluziile formulate în astfel de contexte nu pot restrânge independența judecătorilor.

Nu există dispoziții legale sau regulamentare care să instituie obligația unui judecător de a se conforma unei practici majoritare ce se conturează în urma acestor mecanisme semi-formale sau informale, fiind obligatorii în condițiile legii, doar deciziile instanțelor de control judiciar, deciziile pronunțate de Curtea Constituțională, cele pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în recurs în interesul legii și hotărârile prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Consiliul consultativ al judecătorilor europeni arată în avizul nr.20(2017) că judecătorii trebuie, în principiu, să aplice legea într-un mod coerent, fiind esențial ca atunci când decid să se îndepărteze de jurisprudența constantă să indice în mod expres în considerentele hotărârii pronunțate că știau că jurisprudența stabilită în materie era diferită și, pe de altă parte, să explice în detaliu pentru ce rațiuni această jurisprudență anterioară nu ar mai trebui aplicată, menționând că numai această metodă permite să se determine dacă schimbarea de jurisprudență a fost conștientă (dacă judecătorul s-a îndepărtat în mod conștient de jurisprudență, cu intenția de a modifica) sau dacă instanța a pierdut din vedere sau a ignorat pur și simplu jurisprudența anterioară. Se arată că nerespectarea acestor exigențe poate să fie considerată ca arbitrară și de natură să aducă atingere dreptului oricărei persoane la un proces echitabil.

Consiliul a menționat și că un judecător care acționează cu bună credință și care, în mod conștient, nu urmează jurisprudența stabilită și justifică acest fapt, nu ar trebui să fie descurajat în încercarea de a modifica jurisprudența. Faptul de a nu urma astfel jurisprudența nu ar trebui să conducă la sancțiuni disciplinare sau să afecteze evaluarea profesională a judecătorului, și ar trebui să fie considerată ca un element de independență a puterii judecătorești.

O jurisprudență coerentă și consecventă reprezintă o parte importantă a securității juridice.

Conform avizului nr.19(2016) al Consiliul consultativ al judecătorilor europeni „președinții instanțelor joacă un rol important în asigurarea calității, coerenței și consecvenței hotărârilor judecătorești. Această atribuție poate fi îndeplinită doar dacă președinții instanțelor promovează coerența în interpretarea și citarea jurisprudenței instanței în care activează, precum și a instanțelor superioare, a Curții Supreme și a instanțelor internaționale (de exemplu, facilitând procesul de formare profesională, inclusiv prin seminarii și reuniuni, asigurând accesul la bazele de date relevante și, totodată, promovând dialogul și schimbul de informații între diferite instanțe etc. Se subliniază că, în exercitarea acestor atribuții, președinții instanțelor trebuie să respecte principiul independenței judecătorilor”.

Potrivit art. 46 din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară „președinții și vicepreședinții instanțelor judecătorești iau măsuri pentru organizarea și buna funcționare a instanțelor pe care le conduc și, după caz, a instanțelor din circumscripțiile acestora, asigură și verifică respectarea obligațiilor statutare și a regulamentelor de către judecători și personalul auxiliar de specialitate. Verificările efectuate personal de președinți sau vicepreședinți ori prin judecători anume desemnați trebuie să respecte principiile independenței judecătorilor și supunerii lor numai legii, precum și autoritatea de lucru judecat”.

Președintele tribunalului, conform art.9 raportat la art. 7 lit.c din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești „asigură și verifică, personal sau prin intermediul vicepreședintelui ori al altor judecători pe care îi desemnează în acest scop, respectarea obligațiilor legale, a regulamentelor, a hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii date în conformitate cu legea, a hotărârilor adunărilor generale și ale colegiilor de conducere de către judecători și personalul auxiliar de specialitate, la toate instanțele din circumscripție”.

Verificările atribuite prin Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară în competența conducătorului instanței nu afectează independența judecătorului, având în vedere că legea limitează acest control, care nu vizează activitatea de judecată și

care trebuie să respecte principiile independenței judecătorilor și supunerii lor numai legii, precum și autoritatea de lucru judecat, conform art. 46 din Legea nr. 304/2004.

Potrivit art.5 alin.2 lit. a și b din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, judecătorii au îndatorirea de a asigura, prin activitatea desfășurată, aplicarea legii și independența puterii judecătorești și de a respecta prevederile legale, normele codului deontologic, regulamentele, hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii date în conformitate cu legea, hotărârile adunărilor generale și ale colegiilor de conducere.

Conform art.99 lit. m) din Legea nr. 303/2004, constituie abatere disciplinară „nerespectarea în mod nejustificat a dispozițiilor ori deciziilor cu caracter administrativ dispuse în conformitate cu legea de conducătorul instanței sau al parchetului ori a altor obligații cu caracter administrativ prevăzute de lege sau regulamente”, iar conform art. 99 lit. t) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, „constituie abatere disciplinară exercitarea funcției cu rea-credință sau gravă neglijență”.

Potrivit art.97 alin.2 din același act normativ, orice persoană poate sesiza Consiliul Superior al Magistraturii dacă are suspiciuni referitoare la săvârșirea unor abateri disciplinare de către judecători sau procurori. Exercitarea acestui drept nu poate însă pune în discuție soluțiile pronunțate prin hotărârile judecătorești definitive.

Pornind de la aceste dispoziții legale și regulamentare, având în vedere aspectele de fapt reținute, Secția consideră că formularea unei sesizări de către președintele Tribunalului Arad la Inspekția Judiciară, cu privire la activitatea domnului judecător Ion Domilescu, nu poate fi apreciată ca o formă de presiune, influență sau amenințare directă sau indirectă, din moment ce a fost formulată în exercitarea atribuțiilor legale ale președintelui tribunalului și în condițiile în care orice persoană poate sesiza Consiliul Superior al Magistraturii, dacă are suspiciuni referitoare la săvârșirea unor abateri disciplinare de către judecători sau procurori.

În sesizarea sa, președintele Tribunalului Arad a solicitat Inspecției Judiciare să verifice dacă, prin stăruința domnului judecător Ion Domilescu în promovarea unei practici singulare, acesta se face culpabil de exercitarea funcției cu rea-credință sau gravă neglijență, ceea ce nu este în contradicție cu recomandările din Avizul consultativ nr.20/2017 al Consiliului judecătorilor europeni, în care se menționează că pentru a fi apreciat drept legitim demersul unui judecător de a nu urma jurisprudența stabilită, este necesar ca judecătorul să acționeze cu bună credință și să justifice de ce nu urmează practica majoritară, consecința demersului președintelui tribunalului fiind aceea a verificării legitimității demersului domnului judecător de a contesta practica majoritară în materie.

30/32

intenționat să-l intimideze sau să-l influențeze pe domnul judecător în deciziile pronunțate, din moment ce, așa cum rezultă din materialul probator administrat, la data la care s-a purtat discuția la sediul Tribunalului Arad, relatată în cererea de apărare a independenței profesionale, actul de sesizare era redactat și i-a fost prezentat judecătorului, el fiind înaintat la Inspekția Judiciară prin adresa Tribunalului Arad nr 57 din data de 27.11.2019 .

Împrejurarea că la finalul discuției cu președintele și vicepreședintele Tribunalului Arad i s-a sugerat domnului judecător „să mai reflecteze”, nu are caracterul unei amenințări sau al unei încercări de a influența deciziile acestuia, din moment ce nu s-a dovedit că s-ar fi condiționat transmiterea sesizării la Inspekția Judiciară, de o eventuală intenție a judecătorului de a se conforma opiniei majoritare cu privire la problema de drept avută în vedere.

Aspectele relatate de domnul judecător în cererea de apărare a independenței profesionale, referitoare la *împrejurarea că președintele tribunalului nu s-a deplasat la biroul său pentru a discuta cu acesta, ci l-a invitat la sediul Tribunalului Arad*, în condițiile în care întâlnirea solicitată de președintele tribunalului avea un caracter oficial, că *nu s-a ridicat în picioare pentru a-l saluta, ci i-a întins mâna peste masă și că nu a folosit permanent pronumele de politețe*, nu pot fi apreciate drept fapte de natură să afecteze independența domnului judecător Ion Domilescu, fiind vorba despre aspecte de natură protocolară, care nu pot leza statutul profesional al acestuia.

Celelalte susțineri ale domnului judecător Ion Domilescu, conform cărora *președintele tribunalului i-ar fi spus că ar trebui să fie recunoscător că are birou propriu și căldură, cum nu au alte instanțe și că domnul vicepreședinte al Tribunalului Arad i-ar fi reproșat că inventează dreptul și că „c”* nu au fost confirmate de verificările efectuate în cauză, dar, și în situația în care aceste afirmații ar fi reale, nu au relevanță, nefiind de natură să constituie o intruziune sau o formă de presiune în activitatea decizională a domnului judecător Ion Domilescu, cu consecința încălcării independenței.

În consecință, Secția pentru judecători apreciază că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de dispozițiile art. 30 alin. (2) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Pentru considerentele anterior arătate, în conformitate cu dispozițiile art. 30 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, art. 75 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare și art. 66 pct. 19 din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, prin vot direct și secret, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți (1 vot admitere, 9 voturi respingere, 1 vot nul),

**SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI A
CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII
HOTĂRĂȘTE**

Art.1 – Respinge cererea de apărare a independenței profesionale formulată de domnul judecător ION DOMILESCU din cadrul Judecătoriei Arad.

Art.2 - Prezenta Hotărâre nr. 189/20.02.2020 a Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii se comunică Inspecției Judiciare.

Dată în București, la data de 20 februarie 2020

Președinte,

Judecător Nicoleta Margareta ȚÎNȚ

